

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Jan Kaczor
Téma práce:	Právní rámec pro činnost tzv. alternativních škol v České republice
Rozsah práce:	223 str./470202 znaků vlastního textu dle prohlášení
Datum odevzdání práce:	30. 5. 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma je vysoce aktuální. Sílí poptávka široké veřejnosti po efektivnějších metodách základního a středního vzdělávání, než jsou dnes standardně uplatňovány na veřejných školách a vzrůstá kritika pruského modelu školství. Dochází ke vzniku menších institucí, často z rodičovské iniciativy. Některé z nich si zachovávají formu domácího vzdělávání, jiné baží po zápisu do školského rejstříku. Zmapovat právní prostředí v této oblasti je přínosné nejen pro obor správního práva, nýbrž i v širším společenském měřítku. Na Právnické fakultě UK nebyla dosud obhájena diplomová práce podobného zaměření.

Věcný rámec vytyčený autorem zahrnuje primární a sekundární vzdělávání. Výslovně v úvodu vylučuje předškolní vzdělávání a vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Pro specifickou povahu se nezabývá problematikou uměleckého vzdělávání v konzervatořích. Stranou pozornosti zůstává „domácí“ vzdělávání i problematika škol, které se pokoušejí využít některého z alternativních prvků, nicméně ve své podstatě fungují standardním způsobem. Je zřejmé, že autor přistupuje ke zpracování s jasnou koncepční představou. Autor v práci reflektuje i aktuální probíhající řízení před Ústavním soudem (viz str. 95).

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma vyžaduje znalost obecné části správního práva a vymezeného úseku zvláštní části správního práva. Současně je zde patrný mezioborový přesah do pedagogiky. Znalost reálií pro zpracování takového tématu se jeví jako nezbytná. Autor při zpracování práce využívá metody analytické a syntetické společně s metodou komparatistickou a systémovou.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je přísně logicky uspořádána. Vedle úvodu a závěru se člení na osm velkých kapitol s dalším vnitřním členěním, zpravidla na dvou úrovních. Těžiště práce spočívá v kapitole páté (Obecná část) a šesté (Zvláštní část), které jsou také nejrozsáhlejší. Členění práce perfektně odpovídá potřebám zpracování tématu. Je vyvážené a velmi přehledné. V úvodu každé kapitoly autor vysvětluje její obsah a význam, na konci pak shrnuje hlavní závěry. Totéž činí u významnějších podkapitol.

4. Vyjádření k práci

Autor přistupuje ke zpracování tématu vědeckým způsobem. Pracuje s hypotézami a věnuje se jejich ověřování. Snaží se o objektivitu a na každý problém nahlíží dialekticky.

Přestože zaujímá jednoznačné postoje, nastoluje platné argumenty i pro opačná řešení. Ke všem pramenům přistupuje kriticky. Pracuje hojně s odbornou literaturou i soudní judikaturou, opírá se o ně při dodržení pravidel řádného citování, jejich závěry však nepřijímá bezvýhradně, nýbrž je samostatně hodnotí, a tak často dospívá i k odlišnému, anebo vrstevnatějšímu závěru, než uvedené zdroje, např. otázka právního nátoku na zápis do školského rejstříku (str. 90), nebo forma rámcových vzdělávacích programů (str. 54). Při interpretaci právních předpisů autor využívá argumentů právní logiky. Zpracování tématu je velmi hutné, téměř neustále nutí k hloubání. Současně jsou jednotlivá pojednání velmi dobře stylisticky ztvárněna, takže čtení je příjemné. Vyzdvihnout je třeba vyvážené nasazení a pečlivost autora napříč celou prací, která čítá téměř 200 stran. Vysokou kvalitu zachovává i v kapitolách, které nepředstavují jádro práce, např. při pojednání o právu na vzdělání v mezinárodních úmluvách i v Listině základních práv a svobod. Práce rozsahem i kvalitou převyšuje standard diplomových prací. Autor prokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti v oblasti práva.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomant precizně vymezuje cíl v úvodu práce: „zmapovat, jaké jsou v České republice z právního hlediska možnosti existence základních a středních škol řídicích se ve vztahu ke standardnímu vzdělávacímu modelu výrazně odlišnými principy či východisky. Kam až mohou v uplatňování své svébytné koncepce zajít a kde jsou již limitovány nutností podřídit se normativně zakotveným pravidlům vzdělávání. Zaměřuje se přitom na vzdělávací alternativy běžně se vyskytující v České republice. Cíl byl naplněn a překonán. Práce nepředstavuje pouhé „zmapování“, nýbrž poskytuje odpovědi na celou řadu složitých otázek.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor hojně pracuje s rozmanitými prameny, k žádnému z nich se však pevně nepřimyká. Předložená práce je výsledkem vlastního zpracování. Kontrola na plagiáty neodhalila žádné nedostatky, ani nebyly zpozorovány jiné indicie, které by svědčily o nekorektním postupu.
Logická stavba práce	Přísně logická, vyvážená, koresponduje s potřebami obsahového zpracování.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor pracuje s desítkami odborných publikací, s řadou internetových zdrojů, s právními předpisy, judikaturou i s různými dokumenty z oblasti správní praxe na úseku školství. Zastoupena je cizojazyčná literatura. Práce se zdroji se jeví jako příkladná. 828 poznámek pod čarou mluví za vše.
Hloubka provedené analýzy	

(ve vztahu k tématu)	Práce zasahuje do značné hloubky pojednávaných problémů. Autor se dostává až k samotné esenci některých institutů správního práva, například v otázce hranic veřejné správy, nebo forem činnosti veřejné správy. To mu umožňuje dospívat k vlastním odůvodněným závěrům překonávajícím některé závěry obsažené v odborné literatuře z oblasti školského práva nebo v soudní judikatuře.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce splňuje požadované formální náležitosti.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň je mimořádně vysoká.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Níže uvedené připomínky jsou marginální a nijak nesnižují hodnotu a přínos práce. Neprojevují se ve výsledném hodnocení. Vytýkané drobné nepřesnosti neznamenají neznalost autora, neboť jeho správné povědomí plyne z řady jiných míst práce.

Na str. 10 autor zmiňuje, že mezi alternativními školami je procento soukromých a církevních škol několikanásobně vyšší než mezi školami ostatními. Z údajů v pozn. pod čarou č. 8 a 9 však takový závěr neplyne.

Na přelomu str. 40 a 41 není úplně jasně a dostatečně vysvětlen druhý možný výklad čl. 33 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Stejně tak by zasloužilo rozvedení argumentace, proč se diplomant k tomuto výkladu přiklání.

Na str. 78 se jako zavádějící může jevit vyjádření o svěřeni veřejných úkolů do „*samostatné pravomoci a působnosti*“ právnické osoby vykonávající činnost školy. Samostatná působnost zde může nesprávně implikovat samosprávu, pravomoc pak veřejnoprávní prostředky.

Na str. 83 v tezi o významu formálního označení abstraktního aktu za právní předpis by bylo žádoucí vypořádat se se závěry rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Špaček, s.r.o. vs. Česká republika (rozsudek ze dne 9. 11. 1999, stížnost č. 26449/95).

Lehká nepřesnost se objevuje na str. 86 ve větě „*Výsostné postavení právnické osoby vykonávající činnost školy se zakládá individuálním správním aktem – zápisem školy do rejstříku škol a školských zařízení*“. Správním aktem je rozhodnutí o zápisu.

Na str. 89 v poznámce pod čarou č. 420 se označení „*tamtéž*“ ve skutečnosti patrně vztahuje k p.p.č. 418, nikoliv č. 419.

Na str. 90 se objevuje nepřesné vyjádření „*aplikace konkrétních skutkových okolností na zákonem vymezené neurčité právní pojmy*“.

Na str. 184 a 185 se autor věnuje problému, kdy má kontrolovaná osoba ze zákona povinnost odstranit zjištěné nedostatky. Autor míní, že je „*nutno vyčkat na uplatnění nápravných prostředků navazujících na nedodržení této povinnosti a až v obraně proti nim namítat nesprávnost skutkových zjištění uvedených v inspekční zprávě či v protokolu o kontrole*“. Zde se

však nabízí možnost uplatnění žaloby proti nezákonnému zásahu. Větší zdrženlivost je na místě při používání vyjádření „*odborná literatura k tomuto tématu mlčí*“ (str. 184).

Obsah práce nevyvolává potřebu vyřešení nějakých dalších významných otázek. S ohledem na množství otázek řešených v samotné práci není ani třeba jít nad tento rámec a při obhajobě se lze zaměřit pouze na některé z rozebíraných dílčích témat, např. otázku právního nároku na zápis do rejstříku, popř. některé z výše uvedených připomínek.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Diplomovou práci k obhajobě doporučuji.
Navržený klasifikační stupeň	Navrhují hodnotit klasifikačním stupněm „výborně“.

V Praze dne 13. 9. 2018

JUDr. Jiří Rajchl, Ph.D.